

(המשך מעמוד 41)

טלוויזיה שידרה כתבה מיוחדת ב"השבוע יומן-אירועים".

אייאפטר לשבת עם אייבי אמילו חמש דקות בשקט, שכן הטלפון מצלצל ללא הרף. יולי עופר וח"כ רוני מילוא על הקו, קונסול-ישראל לשעבר בניו-יורק, פול קידר, המנהל היום מרכז קהילתי בעיירה שלומי, מטלפן כדי לומר לאייבי שבניו מבקשים ממנו לעזור לאייבי ולא לסגור את "קול-השלום". בשלומי לא קולטים את אייבי אבל פול מבטיח לעשות כמיטב יכולתו. אמילו פנינה רוזנבלום מצלצלת ומקריאה לאייבי מיכ"ת אישי ששלחה לשרה-התיקשורת, מרדכי ציפורי.

ברחוב הוא כעת האיש מס' 1. אנשים ניגשים אליו ברחוב, טופחים על שיכמו ומבקשים שלא יסגור. אייבי רוצה לשר. התחנה הפכה חלק מרכזי מחייו. הוא אוהב את הרדיו, אוהב את פעילותו הציבורית.

הוא חושב שמגיע לו, שיחוקקו חוק מיוחד למען אייבי נתן ושיאפשרו לו להמשיך לשרד מהחוף. אני גם מקווה כמו רבים אחרים שאייבי יהיה הסוגיית הראשונה, ושהרדיו והטלוויזיה ייצאו סוף-סוף מרשות המדינה.

● אייבי, ספר די על ימיה הראי

נות מהגלריה. את השאר נתנו לי אנשים פרטיים.

● כהשקעה?

● לא, אינו השקעה! כתרומה.

● כמה עלתה האונייה?

45 אלף דולר. מכרתי עתיקות וציורים במכירה פומבית. אמרו עלי שאני נאיב, אך מרוב נאיביות הקמתי תחנת-שידור הכי טובה בעולם. מילא. תמיד אמרים שאני נאיב, ובכל-זאת מצאתי הולנדים שתרמו כסף.

אחרי שהייה לי האונייה חשבתי שיקח לי עוד שלושה חודשים להפוך אותה לרדיו. באתי להולנדים ואמרתי להם: רבותי, אני צריך אחוז אחד ממחירו של מטוס-קרב, שזה 170 אלף לירות. לא גייסתי לירה. גרתי לבד על הר אונייה. יגוקא ניהל את קליפורניה והעסק נגמר. הפלגתי לניו-יורק ועגנתי בנמל בא החורף, היה לי קר, ולא היה לי חשמל ולא מים — כלום.

ב-15 בנובמבר ישבתי לבד, עטוף בשר מיכה, עם תנור-נפט ליד הרגליים ובכיתי. הקלטתי את הבכי שלי — כששמעתי את הבכי שלי — כששמעתי את זה אחרי שלוש שנים לא יכולתי להאמין. אייאפטר לתאר שבן-אדם יכול להיות בדיכאון כזה. איזה דברים שאמרתי אז, תוך כדי הבכי והייתי ממש אומלל. לא היה לי גרוש, אכלתי שעועית במיקס-עגבניות ושימורים.

התחלתי לדבר בכנסיות ובבתי-כנסת. הייתי מדבר ומדבר ובסוף תרמו לי 18 דולר — ח"י — הרגו אותי!

רשות-הנמלים לא רצתה אותי בניו יורק, והעבירה אותי ממקום למקום. עכ"ב ברים עלו על האונייה. יום אחד קיבלתי מיכתב מראש-העיר, ג'ון לינדסי, האיש שב-1966 קיבל אותי כמו גיבור על מדרי גות בית-העיריה. הוא כתב לי שאני מהווה מיטרד תברואתי לחושבי העיר ניו-יורק, ושעלי לעזוב את העיר. מה יכולתי לעשות? מכרתי את קלי-

מאוד. המקום הזה לא היה חשוב רק לבהמה של תל-אביב, הוא היה חשוב גם לי. איפה יש עוד מקום כמו קליפור-ניה? עד היום אף אחד לא הצליח לפתוח מקום כזה.

● שלוש שנים וחצי על האונייה, כלי כסף ללא עזרה, כלי תיקווה — איך הצלחת להחזיק מעמד?

נס רדף נס. בכל פעם שנשברתי קרה

לפני חודש הצינו לי איראנים לקנות את האונייה במיליון דולר. הם רצו לשרד מכוויית נגד חומייני

נס. הייתי על המיבדוק, היו לי 33 אלף דולר בקופה, הייתה חייב לשלם 32 אלף דולר עבור תיקון. פיתאום גילו תק"ל לה במנוע, אמרו לי: מיסטר נתן, זה יעלה לך עוד 10 אלפים דולר. מאיפה יכולתי לקחת את הכסף?

פיתאום קיבלתי טלפון: "מיסטר נתן, מדברים מפאראמונט סטודיוס. כאן מדבר האאוורד קוק". אני צריך את האונייה לצילומים לשלושה ימים ואני משלם לך חמשת אלפים דולר". אמרתי שאין לי אונייה, שאייאפטר להוריד אותה מהי מיבדוק, אמר לי: "לא חשוב, נגרור אותה". ביקשתי שיעזוב אותי, משום שאין לי אונייה, אמר לי: "מיסטר נתן,

אייבי נתן עם נכדו דניאל ועם בתו שרונה. יש בינינו קשר-דם, אבל אין בינינו קומוניקציה!

ניתן לך עשרת אלפים דולר". ביקשתי את הטלפון שלו, כי לא האמנתי למה ששמעתי. טילפנתי לשם וזה היה באמת האאוורד קוק. בסוף הוא שילם לי 12 וחצי אלף דולר ותיקנתי את האונייה.

היו לי עוד ניסים אלה. יום אחד הייתי צריך לתדלק את האונייה, והיו לי בדיוק תשעת אלפים דולר. אחרי שתיד-לקו אמרו לי שצריך לשלם עוד אלף ומאתיים דולר. אמרתי שאין לי לירה, אז אמרו לי שאני לא אז משם. פיתאום דפיקה בדלת: נכנסו שני ישראלים ואמרו לי: "אייבי, אתה מכיר מורה לכינור מתל-אביב בשם רמי?" אמרתי: מכיר. אמרו לי: "רמי רוצה לעזור לך. כשהוא שמע שאין לך כסף, שלח את הכינור שלו כדי שנגמכור אותו, ונתן לך את הכסף. הכינור שווה ארבעת אלפים דולר, אבל קראנו בעיתון שאתה בצרות, אז מכרנו אותו באלף ומאתיים דולר". הש-תגעתי, לא האמנתי — עוד נס! אבל מה, אני מכיר את רמי שבלוב, המורה לכי-נור. הוא בחור עני, טילפנתי אליו ואמר-תי: רמי, אני לא יכול לקחת ממך את הכסף, אתה בטח זקוק לו. אמר לי: "אייבי, אף מילה, הכסף שלך, אני לא לוקח אף לירה בחזרה".

● אם מצפך היה כפיך קשה, מדוע לא מכרת את האונייה ו"חזרת לקפה "קליפורניה"?

לא יכולתי, האמנתי ברעיון. כל הסי-מנים הראו שאני חייב להמשיך. כל הניסים שקרו לי היו סימן מהשמיים שאני מוכרח להצליח.

מי האמין שאצליח לעבור את האוק-יאנוס עם אנטנה כליכך גבוהה? איוו דר-ייסורים שעברנו עד שהגענו לחופי הארץ! עד ברמדה נכנסו לאונייה כלי-כך הרבה מים שהייתי בטוח שזה הסוף. מברמודה עד מרסיי לקח לנו יותר זמן משלקח לקלומבוס.

אחרי-כך, כשהגענו למרסיי, הצוות מרד — היו לי ימאים נורווגים, הם היו כל הזמן שיכורים ורבו ביניהם. אז פיטרתי את כולם.

הייתי מיואש. ישבתי בבר במרסיי והי-כרתי קפטין אחד, צרפתי, הוא בא לעבוד איתי בהתנדבות על האונייה ונש-אר שנתיים. הוא גייס בשבילי את כל הצוות — 14 איש.

● איך קיבלו אותך בארץ?

ממש שיגעון. האנשים השתגעו. אבל היו לי בעיות עם הצוות — אמרו שאסור לי להיעזר בפירוטומה, שצריך להתקיים רק מתרומות. אבל העובדים רצו סטייק לארוחת-הערב, והתרומות נגמרו אחרי שבועיים.

אחרי שבועיים התחילה מלחמת יום-הכיפורים, רצתי לסואץ ושידרתי עשרים קילומטרים מהתעלה. היום אני פוגש ב-מצרים המספרים לי שהקשיבו לשידורים שלי.

אחרי-כך הפלגתי לביירות, גידשו אותי מהמגל אחרי שלושה ימים. כל הצוות שלי, חוץ מאחד, התנדב להפליג אותי. אחרי ביירות לא ידענו בשביל מה לחזור — שוב נגמר הכסף ובארץ תרמו רק לצה"ל. נזכרתי שכשהאפיפור העניק לי את מדליית-השלום, הוא הבטיח גם לעזור לי. נסעתי לרומא. אמרתי לעצמי: יש לי אפיפור בכיס. הגעתי לשם, שלח-תי לו טלגרמות ופטיציות, אך הוא אפילו לא הרים טלפון. לא נתן-לי לירה.

המשכתי למרסיי, פיטרתי את הצוות והיכיתי. שנה וחצי אכלתי מרק-שעועית וספגטי, חילקתי פרחים ברחובות. הם, במרסיי, היו לפחות הוגנים ולא לקחו כסף עבור העגינה בנמל. כשהיו מגיעים ימאים ישראלים הם היו באים לאונייה ועושים לי עבודות-שיפוץ בהתנדבות.

חשבתי למכור. אבל ברגע האחרון אירע עוד נס. בא אלי מורה בית-ספר — שופל ברגר שמו — עם אשתו וארבעת ילדיה. אני אפילו לא יודע אם הוא יהודי, הוא אמר לי: "אייבי, לאשתי יש ירושה בציריך, אם אנחנו נוציא אותה מהבנק לא ישרא ממנה הרבה בגלל המיסים. בהתייעצות מישפחתית החלטנו לתת לך אותה". וזה הוא אמר לי יומיים לפני שעמדתי להיפגש עם בלגים שרצו לקנות את האונייה!

הייתי המום. אמרתי לו: אני אקח את הכסף בכמה תנאים — קודם-כל הכסף הוא הלוואה. התקשרתי לעורך-הדן שלי בניו-יורק, ואמרתי לו להכין חוזה, האומר שהכסף הוא הלוואה. אם נמכור את האונייה קודם-כל נחזיר את החוב.

עד היום הוא לא לקח את הכסף, הוא לא רוצה, הוא אמר לי: "רק כשתמכור את האונייה אקח את הכסף". לפני שנה הזמנתי את אשתו לשבוע של בילוי בי-ישראל. הם בילו משהו לא-רגיל. זה המעט שיכולתי לעשות בשבילו.

● ואז חזרת לחופי-ישראל ו"התחלת לשרד מחדש".

בלי הרבה פיטפופים שכרתי צוות, שי-למתי משכורות ועבדתי על פירוטומות. ● בי-ארגון וב-1971 במעמך שדא הצלחת להשיג מפרסמים לתחנה שלך, ושוב היית על סף פגירת ה-אונייה.

כן, היו הרבה צרות. נעשו הרבה מאוד סקרים, שהיו לא הוגנים כלפינו, והמי-פרסמים הפסיקו לפרסם.

● מדוע לא הוגנים?

כשערכו את הסקרים הוציאו מכלל הר-אנשים שנשאלו חיללים, נהגים ואנשים צעירים בני פחות מ-18. והכי-גרוע — שאלו אנשים מאזורים כמו צפת, משולה או ירושלים, שלא קולטים את קול השלום. כך יצא שבסך-הכל מאוינים לקול השלום 10%. בסקר שעשיתי לבד גיליתי שמא-זוינים לנו 350 אלף איש, בכל שעה ביום.

● מדוע, לדעתך, התנכרו לך? ● אני לא יודע. הייתה לי בעיה עם הפירוטומאים. אני חושב שהם לא הסתפקו בדמיה-העמלה ששילמתי להם.

פורניה ואת הגלריה — היה לי אוסף של 400 תמונות שמתוכן מכרתי 300 — והשקעתי באונייה 330 אלף דולר.

● אם כך, את "קליפורניה" מכרת מחוזר-בכר, ולא משום שמאסת בחייה-הבהמה?

איה נמאס לי, מי סיפר לך את הסי-

אני לא מיליונר, אבל אני עשיר. אני לא תודם מיליונים. אני מארגן מיליונים

פורים האלה, מכרתי בכאבי-לב גדול. איך-לא היית חייב, לא היית מכור?

בטח שלא! למה למכור? אם לא הייתי מוכר את קליפורניה הייתי יכול לקנות היום עשר אוניות. זה כאב לי

שונים שר, "ספינת-השדום". איך עזה כך הרעיון להקים ספינת-שידור?

הרעיון התחיל ב-67, שבוע לפני מיל-חמת ששת-הימים.

קניתי מטוס של המלך חוסיין ורציתי לטוס למצריים. ישבתי בקפריסין מוכר-לנסיעה. פיתאום שמעתי ברדיו קאהרי: "אטבח אל יאהוד!" פתחתי את קול-ישראל ושמעתי את הרדיו שלנו מכניס פחד באזרחים. ואז עלה במוחי הרעיון: מדוע שלא אקום תחנת-שידור, שבמקום ללבות יצרים תרגיע, תדבר אל לב שני העמים שלא לנהל מלחמה?

ידעתי שקפריסין לא תיתן לי, ושבר-ישראל לא יתנו לי רשיון. היה צריך למצוא דרך אחרת. חיכיתי שם, חלמתי חלומות והמילחמה התחילה. השגריר אל ישראל בקפריסין אמר לי: "אייבי, אל תיסע למצריים, מסוכן. אמרתי לו: בת-נאי שתחזיר אותי לישראל, או הורידו איזה עיתונאי והעלו אותי על המטוס. הלכתי לבסיס שלי ושם אמרו לי: "איי-בי, לך הביתה. אתה זקן. האווירונים של כשנגמרה המלחמה נסעתי להולנד, ותוך שישה שבועות גייסתי די כסף כדי לקנות אונייה.

● איך גייסת את הכסף? חלק מהכסף היה שלי — מכרתי תמו-